

گله رضا بابک از بکارگیری مفاهیم سردستی در تئاتر کودک

گله های رضا بابک را درباره وضعیت تئاتر کودکان و نوجوانان بخوانید.

به گزارش سایت خبری پرسون، رضا بابک از جمله هنرمندانی است که در دوره دانشجویی با همراهی بعضی از هم‌کلاسی‌های خود وارد کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شده است. در آن مقطع اولین گروه تئاتر کودک و نوجوان کانون زیر نظر هنرمندی کاربلد به نام دان لافون ایجاد شد.

هدف از تشکیل این گروه که عموماً نمایش‌هایی تعاملی و مشارکتی را برای کودکان اجرا می‌کردند، پرورش نسلی فرهیخته و هنرشناس بود که توان تمیز دادن کارهای با کیفیت را از کارهای سطح پایین داشته باشند.

برای تشکیل این گروه به چند جوان پر انرژی و پر انگیزه نیاز بود تا در کنار این هنرمند حرفه‌ای بتوانند این نمایش‌ها را اجرا کنند.

بر همین اساس اولین گروه تئاتر کودک و نوجوان کانون با حضور مرضیه برومند، رضا بابک، بهرام شاه محمدلو، سوسن فرخ‌نیا، علیرضا هدایی (که همگی دانشجویان دانشکده هنرهای زیبا بودند) و اردوان مفید که نقش دستیار و مترجم گروه را داشت، تشکیل شد.

این گروه زیر نظر دان لافون، کارگردان آمریکایی و با حضور نویسندگانی سرشناس همچون بیژن مفید فعالیت خویش را در اوایل دهه ۵۰ آغاز کرد که نتیجه آن اجرای نمایش‌هایی همچون «ترب»، «کوتی موتی»، «عقاب»، «شاپرک خانوم»، «خورشید خانوم آفتاب کن» (نوشته رضا بابک) شد.

رضا بابک و بهرام شاه محمدلو در کتاب خاطرات خود به تفصیل درباره تشکیل این گروه و فعالیت‌های آن پرداخته‌اند که در گزارش‌های بعدی به آن می‌پردازیم.

اما بابک در تحلیلی بسیار فشرده درباره روندی که در بخش تئاتر کانون در سال‌های آغازین فعالیت خود تا به امروز طی شده، به ایسنا می‌گوید: تئاترهایی که ما آن دوره کار می‌کردیم، بسیار حرفه‌ای‌تر و پیشروتر از کارهای مرسوم کودکان در آن مقطع بود. همچنانکه موضوعاتی که ما کار می‌کردیم، موضوعاتی بهتر در مقایسه با مضامین امروز نمایش‌های کودک بود. ضمن اینکه شکل اجراهای ما خیلی کودکانه نبود.

او یادآوری می‌کند: بعد از کانون هم نمایش‌هایی مانند «الدوز و کلاغ‌ها» یا «کدو قلقلی» را کار کردیم که مورد توجه تماشاگران کودک و بزرگسال قرار گرفت.

بابک تأکید می‌کند: خودستایی نباشد ولی مدعی هستم نمایش‌هایی که ما در اوایل دهه ۵۰ روی صحنه می‌بردیم یا آثاری که بعدتر در تئاتر شهر یا تلویزیون کار کردیم، از زمان خودش بسیار جلوتر بود. اما در ۲۰، ۳۰ سال اخیر سطح تئاترهای کودک خیلی نازل بوده است که این وضعیت فقط به کانون محدود نمی‌شود. البته تک و توک کارهای درخشان هم داشته‌ایم و بعضی از گروه‌های جوان چه در کانون و چه در دیگر مراکز تئاتر کودک مانند تالار هنر، کارهای ارزنده‌ای انجام داده‌اند ولی بخش اعظم نمایش‌های کودک کارهای کودکانه بوده تا نمایش‌هایی برای تماشاگر کودک و این نکته قابل تاملی است.

او البته معتقد است وجود موانعی مانند سانسور و دیگر مشکلات هم در ایجاد این وضعیت بی‌تاثیر نبوده و یادآوری می‌کند: در گذشته، هنرمندان حرفه‌ای نمایش‌های کودک را اجرا می‌کردند ولی در حال حاضر بیشتر گروه‌های بی‌تجربه در این زمینه فعال هستند که کار کودک برایشان آزمون و خطاست. به همین دلیل امروزه اغلب مفاهیم سردستی در تئاتر کودکان کار می‌شود آن هم با موسیقی و سر و صدای زیاد و پر از رنگ که بیشتر شبیه نمایش‌هایی است که افراد غیر حرفه‌ای در مهدهای کودک اجرا می‌کنند.

بابک تأکید می‌کند: کودک هم انسان است و بسیاری از مفاهیم انسانی را می‌توان برای او اجرا کرد ولی باید حساسیت‌های این گروه سنی را در نظر بگیریم و به همین دلیل در جهان، کارآمدترین هنرمندان برای کودکان کار می‌کنند. اگر باز هم مانند دهه ۵۰ و دهه‌های بعد از آن زمینه‌ای برای فعالیت هنرمندان حرفه‌ای چه در کانون و چه در دیگر مراکز فراهم کنیم، خواهیم دید که تئاتر کودک چگونه رو به رشد خواهد رفت.

این هنرمند که از آغاز شکل‌گیری سینمای کودک در کانون پرورش فکری حضور داشته است، ادامه می‌دهد: در سینما هم همین مشکلات را داریم و تعداد آثار ارزشمند سینمای کودک به انگشتان یک دست هم نمی‌رسد. در جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان گاه کارهای خوبی دیده می‌شود ولی جریان کلی سینمای کودک هم مانند تئاتر کودک جریان رو به رشدی نیست و سطح کیفی اغلب کارها نازل است.

منبع: ایسنا